

ΤΑ ΚΑΛΑ ΝΕΑ ΤΟΥ 2013

ΕΛΛΑΔΑ

Υπάρχουν, υπό προϋποθέσεις, λόγοι να ελπίζουμε για καλύτερες ημέρες

Η συλλογική ψυχολογική μας κατάσταση είναι πολύ αρνητική, αυτή όμως μπορεί (και πρέπει) να αλλάξει -ευκολότερα και νωρίτερα από την πραγματική κατάσταση της οικονομίας.

Γράφει ο
δρ. Θάνος Ντόκος,
γενικός διευθυντής
Ελληνικού Ιδρύματος
Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής
Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)

ΤΟ 2012 ήταν ακόμη μία πολύ δύσκολη χρονιά. Το τι πήγε στραβά, λίγο πολύ, το γνωρίζουμε, είτε λόγω προσωπικών εμπειριών είτε μέσω της δημόσιας ενημέρωσης και συζήτησης. Τα προβλήματα της χώρας είναι μεν πραγματικά και χειροπιαστά, αλλά και η ψυχολογική διάσταση (όπως σε κάθε σημαντικό οικονομικό και κοινωνικό ζήτημα) είναι πολύ σημαντική.

Η συλλογική ψυχολογική μας κατάσταση είναι πολύ αρνητική, αυτή όμως μπορεί (και πρέπει) να αλλάξει -ευκολότερα και νωρίτερα από την πραγματική κατάσταση της οικονομίας. Υπάρχουν άραγε θετικές ενδείξεις που να δικαιολογούν μια τέτοια αλλαγή; Χωρίς να θέλω να καλλιεργήσω φρούδες ελπίδες και χωρίς να έχω καμία διάθεση ωραιοποίησης της πραγματικότητας, θα απαντούσα πως «ναι». Κάτι έχει αρχίσει να αλλάζει -και φαίνεται ότι υπάρχουν, υπό προϋποθέσεις, λόγοι να ελπίζουμε για καλύτερες ημέρες. Θα ξεχωρίζα τους ακόλουθους:

■ Αλλαγή των αγροτικών καλλιεργειών, από νέα παιδιά με ιδέες, γνώσεις και όρεξη για δουλειά -και, το κυριότερο, χωρίς να έχουν προσβληθεί από την αρώστια των (πλασματικών) επιδοτήσεων.

■ Σταδιακή αύξηση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων, μακριά από την κρατικοδίαιτη νοοτροπία του πρόσφατου παρελθόντος, που έχει οδηγήσει σε μικρή μεν προς το παρόν, ορατή δε αύξηση των εξαγωγών.

■ Απαξίωση μεγάλου μέρους του πολιτικού συστήματος, αλλά και του ελληνικού μοντέλου συνδικαλισμού, που οδήγησαν (ασφαλώς, με διαφορετικά ποσοστά ευθύνης) τη χώρα στο χείλος του γκρεμού. Η σταδιακή απόσυρση σημαντικού αριθμού φθαρμένων και ξεκαθαρα ανεπαρκών

μελών του πολιτικού προσωπικού της χώρας δεν μπορεί παρά να αποτελεί μια θετική εξέλιξη, αν και δεν έχουν εμφανιστεί ακόμη νέες πολιτικές δυνάμεις με σοβαρό και υπεύθυνο λόγο, προτάσεις και όραμα για το μέλλον της χώρας.

■ Προσαρμογή του τουρισμού στα νέα δεδομένα. Αρχίζει με αργούς ρυθμούς να γίνεται κατανοητό ότι το μέλλον βρίσκεται στον ποιοτικό τουρισμό σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, όχι μόνο στη νησιωτική, αλλά και στην ηπειρωτική Ελλάδα, εκμεταλλευόμενοι τα αρχαιολογικά, ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία και αξιοθέατα, αλλά και το φυσικό περιβάλλον της χώρας.

■ Οι εξελίξεις στον τομέα της ενέργειας (όχι όσον αφορά τη διαβόητη ΑΟΖ και τους πακτωλούς υδρογονανθράκων, που θα κάνουν τη χώρα μας Σαουδική Αραβία, αφού προς το παρόν πρόκειται για ισχυρισμούς που δεν στηρίζονται σε επιστημονικά δεδομένα. Εφόσον υπάρχουν κοιτάσματα, θα απαιτηθεί τουλάχιστον μία δεκαετία για να ξεκινήσει η άντληση. Αυτό δεν σημαίνει, φυσικά, ότι δεν κάνουμε όλες τις απαραίτητες κινήσεις, για να προχωρήσουν οι σχετικές διαδικασίες). Αναφέρομαι κυρίως στη σοβαρή, πλέον, παθολογία κατασκευής του αγωγού TAP, που θα μεταφέρει φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν μέσω Ελλάδας και Αλβανίας στην Ιταλία. Πρόκειται για επένδυση 1,5 δισ. ευρώ, που θα βάλει

την Ελλάδα στον ενεργειακό χάρτη. Μαζί με πιθανές εξελίξεις στη συνεργασία με Κύπρο και Ισραήλ, αυξάνει τα γεωπολιτικά ερείσματα της χώρας μας. Η δε ιδιωτικοποίηση ΔΕΠΑ και ΔΕΣΦΑ θα φέρει περίπου 2 δισ. ευρώ στα κρατικά ταμεία.

■ Επιπλέον, λόγω της αστάθειας στα νότια της χώρας μας, πολλοί Ευρωπαίοι (και Αμερικανοί) [ξανα]συνειδητοποιούν τη γεωπολιτική αξία της Ελλάδας και τους κινδύνους περαιτέρω αποδυνάμωσής μας, ενώ έχει αυξηθεί συγκριτικά η αξιοπιστία μας εντός της ΕΕ.

ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΜΑΣ «ΟΠΛΟ»

Ωστόσο, μένουν πολλά ακόμη να κάνουμε σε κρίσιμους τομείς: παιδεία και εκπαίδευση, στρατηγικό σχεδιασμό, συστηματική εφαρμογή των νόμων, φορολογική μεταρρύθμιση, αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας, μείωση της ακατάσχετης συνωμοσιολογίας και αναμετωπία ακραίων ιδεολογιών και πρακτικών, τόνωση της εθνικής αυτοπεποίθησης κ.ά.

Όμως, ως απολύτως απαραίτητη προϋπόθεση για την οριστική έξοδο από την κρίση θεωρώ την αλλαγή νοοτροπίας σε ένα ζήτημα που αφορά το σημαντικότερο «όπλο» της σημερινής Ελλάδας: του ανθρώπινου δυναμικού της. Και αυτό μπορεί να γίνει μέσω της αξιοκρατίας σε όλους τους τομείς -και, βεβαίως, βασικό εργαλείο είναι η (δίκαιη και διάφανη) αξιολόγηση.